

Martin Niemöller, Karl Barth ja Dietrich Bonhoeffer

Martin Niemöller oli ensin kansallissotilaita ja Hitleriä kannattanut meriupseeri, kunnes perusti yhdessä Karl Barthin ja Dietrich Bonhoefferin kanssa Tunnustuskirkon. Hänellä oli suuri rooli Tunnustuskirkon perustamisessa, sillä hän kokosi papiston ja seurakunnan luterilaisesta kirkosta Tunnustuskirkkoon. Hänet pistettiin seitsemäksi vuodeksi keskitysleirille tämän vuoksi.

Teologi Karl Barth oli suurimmassa vastuussa yhden Tunnustuskirkon perustavista asiakirjoista, *Barmenin teologisen julistuksen*, kirjoittamisesta. Teoksessa vastustettiin natsismin vaikutusta saksalaisessa kristillisyydessä. Siinä myös mainittiin, että kirkko kuuluu Jumalalle ja Jeesukselle ja tämä estää muiden ”herrojen” vaikutusvallan. Karl Barth viittasi tällä Hitleriin ja hän postitti julistuksen Hitlerille henkilökohtaisesti. Teos oli julistus natsismia vastaan. Julistuksen aiheuttaman kohun vuoksi Barth palasi kotimaahansa Sveitsiin.

Dietrich Bonhoeffer osallistui alusta alkaen Tunnustuskirkon perustamiseen. Hän toimi Zingsthofin pappiseminaarin johtaja Berliinissä, kunnes hallitus kielsi pappiseminaarin vuonna 1937. Pappiseminaari jatkoi kuitenkin toimintaansa maan alla. Bonhoefferin johdolla maanalainen pappiseminaari koulutti pastoreita Tunnustuskirkolle. Vuonna 1944 Bonhoeffer kuljetettiin keskitysleirille ja siellä hänet teloitettiin vuonna 1945.

Vuonna 1933 natsien painostamana Saksan protestanttiset kirkot järjestäytyivät Saksan evankeliseksi kirkoksi, jota johtivat ns. ”saksalaiskristityt” jotka kannattivat kansallissosialistista ideologiaa. Pian muodostamisensa jälkeen Saksan evankelinen kirkko erotti kaikki pappinsa jotka polveutuivat juutalaisista. Tämä suututti osan papistosta. Pian muodostui pastorien hätäliiga, joka vastusti valtion – toisin sanoen Natsi-Saksan - puuttumista kirkon sisäisiin asioihin. Vuonna 1934 pastorien hätäliiga kokoontui Barmenissa ja kirjoitti dokumentin joka tunnetaan Barmenin julistuksena ja joka julisti että mikään valtio ei voi olla kristillisen kirkon yläpuolella ja tästä johtuen Saksan evankelinen kirkko olisi harhaoppinen. Julistuksesta lähtien Saksassa oli *kaksi* kirkkoa. Tunnustuskirkko kuitenkin hajotettiin vuonna 1936 koska se ei suostunut toimiin Saksan evankelisen kirkon kanssa ja satoja sen pappeja pidätettiin. Tämän jälkeen tunnustuskirkko meni maan alle jatkamaan toimintaansa. Tästä johtuen sen rooli tapahtumissa oli erittäin pieni ja ainoa asia mitä se sai aikaan oli se että se auttoi joitakin juutalaisia pakenemaan Saksasta.

Vuoden 1933 kirkkovaalit: saksalaiskristittyjä ja tunnustuskirkon kampanjoijia Berliinissä.

Luettavaa (saksaksi):

<http://projects.brg-schoren.ac.at/Nationalsozialismus/kirche.html>

Luettavaa (englanniksi):

<http://www.christianitytoday.com/ch/1986/issue9/9100.html>

<http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005206>

Kysymyksiä:

Millaisen pitäisi valtion ja kirkon suhteen olla?

Olisiko tunnustuskirkon pitänyt ottaa jyrkempi kanta kansallissosialismiin?

Olisiko tämän tekemisellä ollut väliä?